

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Satisfactione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

quæ in absolutione tibi nominatim proponitur. Non fingas, nisi ad te pertinere Euangelium, sed scias ideo editum esse, ut hoc modo saluentur homines fide amplectentes Euangelium: & mandatum Dei æternum & immortum esse, ut ei credas, qui non hac fide amplectitur Euangelium, sed manet in dubitatione, frustra audit Absolutionem.

Cum hac consolatione corda vivificantur, & sunt iam domesticum Dei, certe & novam obedientiam incoari necesse est, ut supra dictum est. At redire ad scelera, est excutere Deum, & rursus amittere iusticiam & vitam, sicut Iohannes inquit, 1. Iohan. 3. Qui facit iusticiam, iustus est: Qui facit peccatum, ex diabolo est. Recte autem supra, summam doctrinæ de nova obedientia.

DE SATISFACTIONE.

VALE vero chaos sit doctrinæ de Satisfactionibus, quas nominant opera indebita, indicta ab Ecclesia, longum esset recensere, & pauci ante hæc tempora intellexerunt. Non dubitamus autem, in Ecclesijs nostris & totam hæc partem vere & perspicue expositam esse. Fuit mos primis patribus, eos qui homicidijs, idolis aut incestis libidinibus polluti fuerunt, arcere à sua consuetudine, & præcipue à sacrificijs. Hunc morem & Synagoga retinuit, & retinuerunt in Asia & Græcia aliæ gentes non profus efferæ. Interea polluti vagabantur, circumdati signis reatus: ut vagati sunt Orestes, Atræus, & alij multi. Hunc morem initio & Ecclesia retinuit. Pollutos arcebat à communione. Deinde agentes pœnitentiam, ut intelligi posset, serio eos petere veniam, & ut exemplum alijs prodesset, non subito recipiebat, sed aliquot diebus absolutio differrebat, ut publice petentes conspicerentur. Ita Corinthius incestus arcebat, & postea non sine deliberatione recipitur, 1. Corinth. 5.

Hic totus mos exempli causa institutus est, & politicus est, nihil omnino pertinens ad remissionem peccatorum. Crevit autem deinde superstitione, ut indicerentur ieiunia, abstinentia à coniuge multis annis. Hæc onera cum nimium crevissent, Episcopi rursus ea laxarunt. Hæc laxatio talium rituum, nominabatur indulgentia.

Hæc vix rerum historiam cum monachi non considerarent, inierunt fieri compensationem pœnæ æternæ in pœnas purgatorij, & in alias pœnas huius vitæ. Et addiderunt satisfactiones iudici ab Ecclesia, ut illæ pœnæ mitigentur. Et quidem oportere satisfactiones esse opera non debita lege Dei, Has fabulas monachorum, quas ne ipsi quidem intellexerunt, rejicimus, & retinemus regulas firmissimas: Pœnæ æternæ simul cum culpa remittuntur propter filium Dei, non propter villas nostras compensationes, iuxta illud Hose. 13. O mors,

ero mors tua: & inferne, ero pestis tua. Item, Roman. 7. Iustificati fide, pacem habemus.

SECUNDO: Dicimus opera indelicata, de quibus isti loquuntur, non esse cultus Dei, aut compensationes, sed pertinere ad hoc dictum, Matth. 15. Frustra colunt me mandata hominum. Et certe potestas clauium non habet mandatum indelicatales pœnas.

DICIMVS etiam hanc applicationem indulgentiarum, quæ Papa alijs applicat merita sanctorum, commentitiam esse: & indulgentias olim nihil aliud fuisse, nisi laxationes Canonum, quæ nihil pertinebant ad eas compensationes, de quibus mox loquuntur.

ALIUD autem est, loqui de satisfactione debita, ut de restitutione furti, vsurarum, alienæ conjugis, famæ. Hac restitutio est opus debitum, pertinens ad nouam obedientiam, ut Paulus inquit Ephes. 4. Qui furatus fuerat, iam non furetur. Qui retinuerit coniugem, nec contritionem, nec fidem, nec nouam obedientiam habet. Nec miscenda sunt illis natijs satisfactionum Pœnitentiarum, præcepta Dei de restitutione debita, quam dicimus esse satisfactam.

FATEMVR & hoc, plurimas horrendas pœnas in hac vita vagari per Ecclesiam, per imperia, per familias, propter delicta multorum hominum, etiam electorum: ut seditio mota contra Dauidem, non leuiter afflixit totam illam politiam, & multas sanctas familias.

DISCERNIMVS igitur pœnam æternam, & pœnam huius vitæ. Et dicimus, pœnam æternam, tantum propter filium Dei remitti, cum fide iustificamur & viuificamur. Est autem pœnæ temporales, præcipue propter filium Dei mitigantur, qui est vmbraculum Ecclesiæ, quia magnitudinem iræ Dei hac infirmitate sustinere non posset, sicut Daniel cap. 5. orat: Propter Dominum exaudi nos, & respice nostrum exilium, &c.

TAMEN hoc docemus, propter ipsam conuersionem quoque, mitigari pœnam, quia in sanctis promissiones legales additæ operibus, non sunt iustitiæ, sed habent sua præmia: qualis est, Date, & dabitur vobis. Et cum Paulus inquit. 1. Cor. 11. Si iudicaremus nos ipsi, non iudicaremus. Loquitur de tota pœnitentia, non de illis vanissimis vmbris, quæ disputant etiam valere si quis relapsus sit in peccatum mortale.

EXCOGITANTVR autem in hac materia nouæ præstigiæ. Fatentur satisfactiones non esse compensationes, sed dicunt admittendas esse satisfactiones castigatorias, sicut Paulus Corinthios punit, 1. Cor. 5. Ea castigatio erat excommunicatio, & fatemur reos manifestorum scelerum, legitimo iudicio & ordine excommunicandos esse, nec est inane fulmen iusta excommunicatio.

SED tamen potestas Ecclesiæ non punit vi corporali, carcere, aut in delictum tantum pronuntiat sententiam. Carcer & supplicia publica ad potestates gubernatores pertinent.

TANTA est autem perversitas quorundam, ut, quanquam eni-
 scia veritatis convinci se intelligant, tamen quaerant sophisma-
 non ludos, ne si cederent, prodidisse socios existimetur. Deus, qui
 inspicitor cordium, scit nos simplici studio veritatem quaesivisse.

DE CONIUGIO.

SEMPER in sola Ecclesia Dei mansit incorrupta veritas de Con-
 iugio. Scit enim Ecclesia, Deum in genere humano vagas libidi-
 nes feverissime prohibere, & velle intelligi & praestari castitatem,
 sicut ipse eam ordinat, ut ipsum quoque sciamus mentem puram & ca-
 stam esse: & a diabolis discernamus, qui odio Dei delectantur con-
 fusoribus libidinum. Et hanc infirmam naturam hominum impel-
 lunt, ut horribiliter contaminetur.

QVARE & ubique Ethnici
 quaedametra exempla admiserunt, & semper haeretici portentosas
 opiniones de coniugio sparserunt, ut narrant Clemens Alexan-
 drinus & Epiphanius. Et magnam deformitatem in hac extrema mundi
 sancta fecerunt Turcici mores, & lex Papae de coelibatu. Affirmat
 autem Paulus 1. Timo. 4. signum esse malorum spirituum, prohibere
 coniugia.

QVARE summa cura doctrinam Dei de coniugio
 incorruptam conservamus, & Dei beneficio magistratus politici in
 suis gubernatione iudicia coniugiorum instituerunt & tuentur: & se-
 vere puniunt scelera pugnancia cum lege Dei: & sciunt mandato di-
 vino praecipere sibi curam tuendam castitatis & coniugij. Tenemus au-
 tem veram definitionem, mandatis divinis & consuetudini Ecclesiae
 Apostolicae congruentem.

CONIUGIUM, est legitima & indissolubilis coniunctio tan-
 tum viri maris & unius feminae, observanda propter mandatum
 Dei, qui vult hoc modo consociatum esse genus humanum, & castita-
 tem intelligi, & non vagari libidines. HUNC ordinem sanxit
 Deus initio, in hoc dicto Gen. 2. Erunt duo in carnem unam, videli-
 cet unus mas, & unica femina inseparabiliter iuncti. Et rursus
 sancta est haec prima norma a Christo, Matth. 19. Ut autem sit legi-
 tima coniunctio, servamus personarum discrimina immutabiliter:

Ne concedatur commistio personarum, quibus iure divino non con-
 cessa est commistio. Servantur & regulae iuris Canonici, de alijs pro-
 prioribus gradibus, ut extant ordinationes graui deliberatione tradi-
 te Constitutorij.

SCIMVS autem voluntatem Dei esse, ne pro-
 hibetur coniugium vllis personis, quae sunt idoneae ad coniugium:
 & quae extra coniugium non viuerent sine periculo conscientiae, sicut
 Genesis 2. Matth. 19. 1. Corinth. 7. scriptum est. Ideo conceditur
 quod nos coniugium Sacerdotibus, & personis alijs, quae pie in con-

T s iugio